

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОБЛЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

Галузь знань - 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність - 053 «Психологія»

Освітньо-наукова програма - «Психологія»

Статус дисципліни – варіативна

Факультет – психології, педагогіки та соціальної роботи

Кафедра – практичної психології

Мова викладання - українська

Дані про вивчення дисципліни:

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Вид семестрового контролю		
				Аудиторні заняття					Самостійна робота	Курсова робота	Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семинарські заняття				
Денна	II	III	5 / 150	60	30	-	-	30	90	-	+	-
Вечірня	II	III	5 / 150	60	30	-	-	30	90	-	+	-
Заочна	II	III	5 / 150	30	16	-	-	14	120	-	+	-

Робоча програма складена на основі освітньо-наукової програми та навчального плану підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (240 кредитів ЄКТС)

Розробники:

_____ Попіль Марія Іванівна, канд. псих. наук, доцент
Підпис

Погоджено керівником групи забезпечення спеціальності

_____ Скотна Надія Володимирівна, доктор філософ. наук, професор
Підпис

Схвалено на засіданні кафедри практичної психології.

Протокол № _____ від _____ 2020 р.

Завідувач кафедри _____ канд. філософ. наук, доцент Стець В. І.
Підпис Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні науково-методичної ради ф-ту психології, педагогіки та соц. роб.

Протокол № _____ від _____ 2020 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № _____ від _____ 2020 р.

Дрогобич, 2020

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Демократичні процеси у державі вимагають розв'язання нових суспільних вимог до вищої освіти, як основи соціокультурного становлення особистості. Відповідно до реформування системи професійної освіти в Україні, як складової процесу оновлення світових та європейських освітніх систем, потрібно реалізовувати компетентнісну парадигму («результатну парадигму»), яка орієнтує здобувачів на підвищення фахової компетентності в цілому, психологічно-педагогічної майстерності, зокрема, й осмислення власної позиції у професійному становленні як майбутнього науковця-дослідника.

У цих умовах інтеграції та модернізації професійної освіти України, реалізації положень людиноцентристської освітньої парадигми, важливим напрямом досягнення належного рівня якості й ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців є *стандартизація*, розроблення державних стандартів професійної освіти, які ґрунтуються на компетентнісному підході. Означена проблема зумовлює потребу поглибленого вивчення молодими науковцями навчальної дисципліни «Проблеми стандартизації психологічної освіти». Курс включений в освітньо-наукову програму та є складовою вибіркової частини циклу професійної підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня доктор філософії PhD за спеціальністю 053 «Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є концептуальні засади стандартизації психологічної освіти в сучасному науковому осмисленні

Мета вивчення дисципліни – розкриття актуальних проблем стандартизації психологічної освіти в контексті історії, інновацій та ефективності, вимог ринку праці, забезпечення соціалізації професіоналів.

Перелік компетентностей аспірантів:

а) загальні компетентності (ЗК):

- здатність виокремлювати специфічні особливості запровадження європейської освітньої системи в Україні;
- здатність до впровадження багатоступеневої системи освіти як суттєвого етапу становлення національної системи вищої освіти;
- здатність аналізувати історикоеволюційні та культурно-історичні передумови стандартизації психологічної освіти в Україні;
- здатність до проектування змісту професійної освіти, навчання, відбору, засобів діагностики якості психологічної освіти, тощо.

б) спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- здатність здійснювати цілісний аналіз сучасних проблем стандартизації психологічної освіти в умовах модернізації вищої освіти;
- здатність аналізувати компоненти стандартів психологічної освіти та виокремлювати суперечності;
- здатність володіти методологією відбору та структуруванням змісту психологічної освіти в Україні;
- здатність виокремлювати шляхи та особливості підготовки фахівців-психологів у різних країнах світу та впроваджувати позитивний інноваційний досвід у вітчизняну систему психологічної освіти.

в) програмні результати навчання (ПРН):

- розуміння детермінантів та передумов процесу розробки галузевих стандартів освіти в Україні, пов'язаних і з формуванням змісту вищої професійної освіти;
- використання національного та міжнародного досвіду стандартизації освіти;
- застосування функціонального моделювання на основі заданих цілей і функцій з метою відбору і структурування змісту освіти.
- володіння компетентнісним підходом до конкретизації структури й змісту психологічної освіти;
- володіння психолого-педагогічними та організаційними умовами підготовки фахівців із спеціальності «психологія» відповідно до європейських стандартів якості;
- уміння організовувати самостійну науково-дослідну та пошукову діяльність з використанням новітніх інформаційних технологій, як показник відповідності європейським стандартам набуття вищої освіти.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вимогою до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчальний курс є здобута освіта за ОКР «Спеціаліст» або освітнім рівнем «Магістр».

Дану дисципліну необхідно вивчати після засвоєння таких предметів, як: «Філософія як досвід мислення», «Актуальні проблеми сучасної педагогіки та психології», «Методологія дослідження у сфері психологічних наук», «Педагогіка вищої школи». Разом із вивченням «Психологічні проблеми сучасної освіти».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні :

- знати основні засади модернізації вищої освіти України у межах Болонського процесу;
- критично осмислювати стан та тенденції розвитку стандартизації професійної освіти в Україні та психологічної освіти, зокрема;
- володіти змістом законодавчих актів та нормативно-правових документів щодо стандартизації психологічної освіти;
- осмислювати досвід країн із високорозвинутою економікою з питань стандартизації психологічної освіти, навчання та практики у вимірі глобалізаційних процесів сучасності;
- обґрунтовувати концептуальні засади стандартизації психологічної освіти на компетентнісній основі;
- володіти методичними основами стандартизації підготовки спеціалістів у психологічній галузі в Україні;
- усвідомлювати роль соціальних партнерів у процесі стандартизації професійної підготовки психологів;

➤ організувати самостійну науково-дослідну та пошукову діяльність з використанням новітніх інформаційних технологій.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

A (90 – 100) – «зараховано» (*відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок*): отримує здобувач вищої освіти, який виявив глибокі, системні знання та ґрунтовно відтворює програмний навчальний матеріал, знає основні засади модернізації вищої освіти України у межах Болонського процесу; критично осмислює стан та тенденції розвитку стандартизації професійної освіти в Україні та психологічної освіти, зокрема; володіє змістом законодавчих актів та нормативно-правових документів щодо стандартизації психологічної освіти; критично осмислює досвід країн із високорозвинутою економікою з питань стандартизації психологічної освіти, навчання та практики у вимірі глобалізаційних процесів сучасності; аргументовано обґрунтовує концептуальні засади стандартизації психологічної освіти на компетентнісній основі; повною мірою володіє методичними основами стандартизації підготовки спеціалістів у психологічній галузі в Україні; усвідомлює роль соціальних партнерів у процесі стандартизації професійної підготовки психологів; ефективно організовує самостійну науково-дослідну та пошукову діяльність з використанням новітніх інформаційних технологій.

B (82 – 89) – «зараховано» (*вище середнього рівня з кількома помилками*): отримує здобувач вищої освіти, який виявив достатньо глибокі знання та добре відтворює програмний навчальний матеріал, знає основні засади модернізації вищої освіти України у межах Болонського процесу; осмислює стан та тенденції розвитку стандартизації професійної освіти в Україні та психологічної освіти, зокрема; володіє змістом законодавчих актів та нормативно-правових документів щодо стандартизації психологічної освіти; осмислює досвід країн із високорозвинутою економікою з питань стандартизації психологічної освіти, навчання та практики у вимірі глобалізаційних процесів сучасності; допускає незначні помилки при обґрунтуванні концептуальні засади стандартизації психологічної освіти на компетентнісній основі; володіє методичними основами стандартизації підготовки спеціалістів у психологічній галузі в Україні; усвідомлює роль соціальних партнерів у процесі стандартизації професійної підготовки психологів; організовує самостійну науково-дослідну та пошукову діяльність з використанням новітніх інформаційних технологій.

C (75 – 81) – «зараховано» (*в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок*): отримує здобувач, який орієнтується знає основних засадах модернізації вищої освіти України у межах Болонського процесу; осмислює стан та тенденції розвитку стандартизації професійної освіти в Україні та психологічної освіти, зокрема; з незначними помилками відтворює зміст законодавчих актів та нормативно-правових документів щодо

стандартизації психологічної освіти; осмислює досвід країн із високорозвинутою економікою з питань стандартизації психологічної освіти, навчання та практики у вимірі глобалізаційних процесів сучасності; допускає незначні помилки при обґрунтуванні концептуальних засад стандартизації психологічної освіти на компетентнісній основі; володіє методичними основами стандартизації підготовки спеціалістів у психологічній галузі в Україні; усвідомлює роль соціальних партнерів у процесі стандартизації професійної підготовки психологів; потребує незначної допомоги при організації самостійної науково-дослідної та пошукової діяльності з використанням новітніх інформаційних технологій.

D (67 – 74) – «зараховано» (*непогано, але зі значною кількістю недоліків*): отримує здобувач, який з труднощами відтворює основні засади модернізації вищої освіти України у межах Болонського процесу; потребує незначної підтримки при відповідях про стан і тенденції розвитку стандартизації професійної освіти в Україні та законодавчо-нормативну базу стандартизації психологічної освіти; допускає незначні помилки при обґрунтуванні концептуальних засад стандартизації психологічної освіти на компетентнісній основі; володіє методичними основами стандартизації підготовки спеціалістів у психологічній галузі в Україні; усвідомлює роль соціальних партнерів у процесі стандартизації професійної підготовки психологів; потребує допомоги в організації самостійної науково-дослідної та пошукової діяльності з використанням новітніх інформаційних технологій.

E (60 – 66) – оцінка «зараховано» (*виконання задовольняє мінімальні критерії*): отримує здобувач, який виявив слабкі знання програмного навчального матеріалу, з труднощами відтворює основні засади модернізації вищої освіти України у межах Болонського процесу; потребує значної підтримки при відповідях про стан і тенденції розвитку стандартизації професійної освіти в Україні та законодавчо-нормативну базу стандартизації психологічної освіти; допускає незначні помилки при обґрунтуванні концептуальних засад стандартизації психологічної освіти на компетентнісній основі; проте, володіє методичними основами стандартизації підготовки спеціалістів у психологічній галузі в Україні та усвідомлює роль соціальних партнерів у процесі стандартизації професійної підготовки психологів; потребує суттєвої допомоги в організації самостійної науково-дослідної та пошукової діяльності з використанням новітніх інформаційних технологій.

FX (35 – 59) – «незараховано» (*з можливістю повторного складання*): виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив незнання значної частини навчального матеріалу, не здатен сформулювати основні засади модернізації вищої освіти України у межах Болонського процесу; потребує значної підтримки при відповідях про стан і тенденції розвитку стандартизації професійної освіти в Україні та законодавчо-нормативну базу стандартизації психологічної освіти; допускає суттєві помилки при обґрунтуванні концептуальних засад стандартизації психологічної освіти на компетентнісній основі; не володіє методичними основами стандартизації підготовки спеціалістів у психологічній галузі в Україні; проте, усвідомлює роль соціальних партнерів у процесі

стандартизації професійної підготовки психологів; потребує значної допомоги в організації самостійної науково-дослідної та пошукової діяльності з використанням новітніх інформаційних технологій.

F (0 – 34) – «незараховано» (з обов'язковим повторним курсом): виставляється здобувачеві, який зовсім не володіє програмним матеріалом, що ускладнює орієнтацію в тенденціях розвитку стандартизації професійної освіти в Україні, концептуальних засадах стандартизації психологічної освіти на компетентнісній основі та оволодінні методичними основами стандартизації підготовки спеціалістів у психологічній галузі в Україні.

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: усні відповіді на проблемні питання за темами семінарських занять, виконання та захист індивідуальних завдань, результати письмової контрольної роботи, співбесіда з лектором, колоквиум.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Професійна освіта України та її модернізація на шляху до Болонського процесу

Система, зміст професійної освіти в Україні.

Загальна характеристика побудови системи вищої освіти в Україні.

Тенденції та перспективи розвитку й удосконалення підготовки фахівців в умовах формування європейського освітнього простору.

Соціально-історичний розвиток системи професійної освіти в Україні.

Тема 2. Порівняльний аналіз систем професійної освіти України та розвинених країн світу

Система професійної освіти за кордоном (США, Франція, Англія, Німеччина), основні тенденції її розвитку.

Порівняння систем професійної освіти західноєвропейських країн. Структура системи професійної освіти в Україні.

Основні принципи професійної освіти.

Система, мета і зміст професійної освіти в Україні.

Демократизація як освітній принцип.

Суспільна значущість гуманізації навчального процесу.

Управління професійною освітою.

Державні органи управління освітою. Міністерства і відомства, яким підпорядковані заклади професійної освіти.

Місцеві органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Органи громадського самоврядування в освіті.

Рівні акредитації сучасних вищих закладів освіти. Процес навчання та його психолого-педагогічні основи.

Психологічний аналіз процесу управління у сфері вищої освіти.

Тема 3. Теоретико-методологічні засади стандартизації професійної освіти

Компетентнісний підхід у професійній освіті.

Провідні цілі, методологічні підходи та принципи стандартизації професійної освіти.

Основні фактори стандартизації професійної освіти.

Основні педагогічні умови продуктивної компетентнісно орієнтованої підготовки фахівців.

Компетентності, необхідні для фахової діяльності.

Обґрунтування оцінювання компетентнісних досягнень здобувачів.

Тема 4. Аналіз законодавчих актів та нормативно-правових документів щодо стандартизації професійної освіти

Національна рамка кваліфікацій. Кваліфікаційні стандарти.

Професійні стандарти. Освітні стандарти. Оцінні стандарти.

Дескриптор. Елементарні (базові) компетентності. Навчальні результати: знання, уміння, комунікація, автономність і відповідальність.

Кваліфікаційні рівні.

Тема 5. Стандартизація психологічної освіти в сучасному науковому осмисленні

Концептуальні засади стандартизації психологічної освіти.

Методологічні підходи до стандартизації психологічної освіти.

Принципи стандартизації психологічної освіти.

Концепція стандартизації психологічної освіти

Досвід стандартизації психологічної освіти в країнах з високорозвинутою економікою.

Тема 6. Методичні основи стандартизації підготовки спеціалістів у психологічній галузі в Україні

Методичний інструментарій стандартизації психологічної освіти.

Психолого-педагогічні умови підготовки фахівців-психологів.

Роль соціальних партнерів у процесі стандартизації професійної підготовки психологів.

Професійна компетентність психолога та особистісне ставлення до предмета діяльності.

Тема 7. Організаційними умови підготовки фахівців із спеціальності «психологія» відповідно до європейських стандартів якості

Демократизація вищої освіти.

Упорядкування мережі вищих навчальних закладів.

Інтеграція освітньої і наукової складових у діяльності вищої школи.

Підготовка педагогічних, науково-педагогічних, керівних кадрів

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників: стан, проблеми, перспективи.

Організація самостійної науково-дослідної та пошукової діяльності з використанням новітніх інформаційних технологій, як показник відповідності європейським стандартам набуття вищої освіти.

Тема 8. Стандартизований порядок застосування методів психологічної і психотерапевтичної допомоги

Уніфікований підхід до змісту, завдань і вимог організації та забезпечення застосування методів психологічної і психотерапевтичної допомоги.

Зasadничі принципи організації та надання послуг з психологічної допомоги (принцип доступності, принцип безпечності, принцип результативності, принцип своєчасності, принцип економічної ефективності, принцип недискримінації, принцип клієнтоцентрованості)

Уніфіковані цілі психологічної допомоги: медичний і немедичний характер.

Тема 9. Психологічна практика у контексті Міжнародних класифікаторів та стандартів Всесвітньої організації охорони здоров'я

Поняття про «протоколи» як уніфіковані документи, що визначають вимоги до діагностичних, консультативно-корекційних, терапевтичних, профілактичних та реабілітаційних методів надання психологічної допомоги та їх послідовність.

Концепції систематизації та структура DSM-V.

Розвиток та характеристика класифікації МКХ-10.

Міжнародна класифікація функціонування (МКФ) для інклюзії.

Організація психологічної допомоги різним верстам населення з використанням методології доказової психології, на основі їх надійності та доведеності.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Впровадження багатоступеневої системи освіти як суттєвий етап становлення національної системи вищої освіти

Проблеми стандартизації професійної освіти в Україні.

Стандартизація психологічної освіти як процедура розроблення та затвердження сукупності норм та положень (стандартів). Етапи стандартизації.

Концептуальні засади стандартизації психологічної освіти.

СВЕ підхід (Competence-based Education – освіта, заснована на компетенціях) у професійній підготовці психолога.

Теоретичні та методологічні засади підготовки фахівців у галузі психології.

Професійна компетентність психолога та особистісне ставлення до предмета діяльності.

Організація самостійної науково-дослідної та пошукової діяльності здобувачів.

Стандартизований порядок застосування методів психологічної допомоги.

Концепції систематизації та структура DSM-V.

Розвиток та характеристика класифікації МКХ-10.

Міжнародна класифікація функціонування (МКФ) для інклюзії.

Організація психологічної допомоги різним верстам населення з використанням методології доказової психології, на основі їх надійності та доведеності.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Впродовж семестру аспірант має можливість виконати одне індивідуальне завдання, самостійно обравши одну з запропонованих тем (один з аспектів теми). Результати роботи оформляються у вигляді фіксованого повідомлення та написання реферату, обсягом у межах 10-12 сторінок формату А4.

За своїм змістом реферат і виступ повинні відповідати обраній темі. Виклад матеріалу має бути логічним, послідовним. Набирати текст слід на одному боці аркуша, без помилок. У разі потреби слід робити посторінкові виноски.

За структурою реферат складається із короткого вступу, двох або трьох розділів основної частини, висновків та списку використаної літератури. План написання реферату повинен мати внутрішню єдність і логіку, враховувати актуальність проблеми, її наукову розробленість та практичну значимість.

У **вступі** обґрунтовується актуальність проблеми, що вивчається, її практична значимість; формулюються мета й завдання дослідження, вказуються обсяг і структура реферату. Обсяг вступу не повинен перевищувати однієї сторінки комп'ютерного тексту.

➤ **Основна частина** обсягом до 10 сторінок комп'ютерного тексту, викладеного у двох-трьох розділах, повинна містити виклад основних теоретичних положень з аналізом евристичної цінності й методологічної обґрунтованості сучасних наукових пошуків у психологічній царині та критичне осмислення наукових доробок різних наукових шкіл, з виявленням

проблем і суперечностей психологічних явищ. При цьому здобувач повинен виявити самостійність та ініціативу.

Висновки є завершальним етапом виконаного реферату. Вони повинні містити короткі підсумки за результатами дослідження та прикладного аналізу об'єкта дослідження з наведенням позитивних і негативних сторін, а також нереалізованих можливостей; перелік заходів, спрямованих на розв'язання проблеми, підвищення ефективності об'єкта дослідження; отримані якісних та кількісних показників; можливі варіанти реалізації запропонованих у рефераті заходів.

Реферат виконується державною (українською) мовою. Викладення повинно мати науковий характер, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, логічно послідовний. Плагіат та використання матеріалів без посилань на першоджерела неприпустиме..

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основними завданнями самостійної роботи слухачів є підготовка і виконання поточних навчальних завдань, згідно з переліком компетенцій, у межах кожної теми навчальної програми, а також самостійне вивчення окремих питань дисципліни. У процесі самостійної роботи аспіранти мають особистісними здатностями та професійними компетенціями, творчо думати, швидко і вільно орієнтуються в інформаційному просторі, самостійно опановувати світоглядні парадигми, вивчати та модернізувати існуючі психологічні концепції та психологічні технології.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Засвоєння студентами матеріалу з дисципліни перевіряється шляхом усного опитування на семінарських заняттях, написанням контрольної роботи, проведенням співбесіди з лектором та колоквиуму, з оцінкою знань студентів розуміти теоретико-методологічні парадигми наукового пізнання та практичної діяльності у психології, фундаментальні принципи й базові підходи, кризи та шляхи їх подолання у психологічній науці та психологічній практиці.

Сумарна успішність Scum. (max = 100) складається з балів, отриманих на семінарських заняттях (40 балів), написання контрольної роботи (15 балів), проведення співбесіди з лектором (15 балів), виконання індивідуальних завдань (10 балів) та проведення колоквиуму (20 балів).

Загальний бал поточної успішності відповідей на семінарських заняттях Spot. (40 балів= 8 опитувань X 5 балів) підраховується шляхом підсумовування балів, отриманих на 8 заняттях, де 5 балів максимальна оцінка за відповідь.

Розподіл 100 балів між видами робіт для аспірантів денної форми навчання:

	Семестр III
Контрольна робота	15
Співбесіда з лектором	15
Усні відповіді на проблемні питання за темами семінарських занять	40 (8 опитувань X 5 балів).
Індивідуальне завдання	10
Колоквіум	20
Всього балів	100

Співбесіда з лектором (15 балів) передбачає знання теоретичного матеріалу з усіх тем курсу. Співбесіда відбувається після теоретичного і практичного опрацювання відповідних тем і при оцінюванні враховуються: повнота розкриття питання, його практична спрямованість та можливість застосувати у різних психологічних ситуаціях.

Контрольна робота (15 балів) включає в себе 15 варіантів. У кожному варіанті пропонується теоретичне завдання, 5 тестових, а, також, практичне завдання. Виконання варіанту контрольної роботи розраховано на 90 хвилин. У процесі виконання контрольної роботи студент не лише висвітлює теоретичні знання з курсу, але втілює, також, свої погляди на предмет висвітлення.

Колоквіум проводиться в усній формі. Максимальна оцінка - 20 балів, включає відповіді на теоретичні запитання та здатність екстраполювати психологічні знання на широке коло процесів дослідницько-інноваційної діяльності, адаптовувати й узагальнювати результати сучасних психологічних досліджень для вирішення наукових і практичних проблем.

Виконання індивідуальних завдань передбачає здатність до розробки концепції дослідження у сфері психологічної практики із врахуванням природи, специфіки психологічних закономірностей і законів, багатоаспектності дії соціально-психологічних чинників, індивідуальної варіативності розвитку психічних та особистісних характеристик. Загальний бал за виконане індивідуальне завдання (10 балів) включає в себе: 3 бали - за аналіз теоретичних знань з курсу, 3 бали - за індивідуальний підхід при розкритті теми, 2 бали - за практичну спрямованість висновків, 2 бали - за якість оформлення і своєчасність виконання індивідуального завдання.

Отже, сума кінцева кількість балів з дисципліни загалом становить 100 балів. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Залік за талоном № 2 і перед комісією проводиться в письмовій формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

Розподіл 100 балів між видами робіт для аспірантів заочної форми навчання:

	Семестр III
Контрольна робота	30
Співбесіда з лектором	30
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	10
Колоквіум	30
Всього балів	100

Сумарна успішність $S_{\text{сум.}}$ (max = 100) складається з балів, отриманих при написанні групової самостійної роботи (30 балів), проведення співбесіди з лектором (30 балів), виконання індивідуальних завдань (10 балів) та проведення колоквіуму (30 балів).

Співбесіда з лектором (30 балів) передбачає знання теоретичного матеріалу із тем курсу. Співбесіда відбувається після теоретичного і практичного опрацювання відповідних тем і при оцінюванні враховуються: повнота розкриття питання, його практична спрямованість та можливість застосувати у різних психологічних ситуаціях.

Контрольна робота (30 балів) включає в себе 15 варіантів. У кожному варіанті пропонується теоретичне завдання, 5 тестових, а, також, практичне завдання. Виконання варіанту групової самостійної роботи розраховано на 90 хвилин. У процесі виконання роботи аспірант не лише висвітлює теоретичні знання з курсу, але втілює, також, свої погляди на предмет висвітлення.

Колоквіум проводиться в усній формі. Максимальна оцінка - 30 балів, включає відповіді на теоретичні запитання та здатність екстраполювати психологічні знання на широке коло процесів дослідницько-інноваційної діяльності, адаптовувати й узагальнювати результати сучасних психологічних досліджень для вирішення наукових і практичних проблем.

Виконання індивідуальних завдань передбачає здатність до розробки концепції дослідження у сфері психологічної практики із врахуванням природи, специфіки психологічних закономірностей і законів, багатоаспектності дії соціально-психологічних чинників, індивідуальної варіативності розвитку психічних та особистісних характеристик. Загальний бал за виконане індивідуальне завдання (10 балів) включає в себе: 3 бали - за аналіз теоретичних знань з курсу, 3 бали - за індивідуальний підхід при розкритті теми, 2 бали - за практичну спрямованість висновків, 2 бали - за якість оформлення і своєчасність виконання індивідуального завдання.

Отже, сумарна кількість балів з дисципліни загалом становить 100 балів. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Залік за талоном № 2 і перед комісією проводиться в письмовій формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

а) законодавчі акти та нормативно-правова база

1. Закон України «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004. – електронний ресурс. – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. Закон України «Про освіту» : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12/ed19990813>
2. Класифікатор професій ДК 003:2010 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ST001929.html
3. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>
4. План заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016-2020 р. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. за № 1077-р: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1077-2016-%D1%80>
5. Порядок розроблення та затвердження кваліфікаційних характеристик. Наказ Міністерства соціальної політики України 31.05.2017 № 918. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0784-17>
6. Про розроблення державних стандартів вищої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 серпня 1998 р. № 1247. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1247-98-%D0%BF>
7. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 600 від 01 черв. 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/5555.175>
8. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій [Електронний ресурс] : Постанова Каб.Міністрів України від 23 листоп. 2011 р. № 1341 // Законодавство / Верховна Рада України: офіц. веб-портал. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>. – Назва з екрана
9. Про затвердження плану заходів щодо впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016–2020 рр.: розпорядження Кабінету Міністрів України № 1077-р від 14 грудня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249663048>.
10. Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік: розпорядження Кабінету Міністрів України № 275 від 3 квітня 2017 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D1%80>.
11. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 25 черв. 2013 р. № 344 / 2 0 1 3 // Законодавство / Верховна Рада України : офіц. веб-портал. —

Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> — Назва з екрана.

12. Про професійну освіту: проект Закону України [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60247

13. American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition (DSM-5). Washington, D.C: American Psychiatric Association.

14. International Standard Classification of Education. – ISCED-2011. – UNESCO: In-te for Statistics, 2012. – 84 p.

б) основна

15. Вірна Ж. П. Мотиваційно-сміслова регуляція у професіоналізації психолога : [монографія] / Ж. П. Вірна. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2003. – 320 с.

16. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика: Монографія / за ред. Н.Г. Ничкало. – Хмельницький: ТУП, 2002. – 334 с. 3. Дупак Н.В. Особливості реалізації системного підходу до стандартизації професійної освіти // Професійна педагогічна освіта: системні дослідження : монографія / за ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – С. 109-124

17. Дупак Н.В. Особливості реалізації системного підходу до стандартизації професійної освіти // Професійна педагогічна освіта: системні дослідження : монографія / за ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – С. 109-124.

18. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

19. Професійні стандарти і кваліфікації у країнах з високо розвинутою економікою / Л.П. Пуховська, А.О. Варначев, С.В. Мельник, Ю.І. Кравець; за наук. ред.. Л.П. Пуховської. – К.: «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 176 с.

20. Професійні стандарти: теорія і практика розроблення: Монографія / Л.І. Короткова, Л.Б. Лук'янова, Г.І. Лук'яненко та ін. – К.: Педагогічна думка, 2011. – 220 с.

21. Терепищій С.О. Стандартизація вищої освіти (спроба філософського аналізу): монографія./ С. О. Терепищій– К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – 197 с.

22. Туркова Д.М. Психологічні, педагогічні та організаційні умови запровадження європейських стандартів підготовки майбутніх практичних психологів у системі вищої освіти України / Д.М. Туркова // Проблеми сучасної психології. – 2014. Вип. 25. – С. 518-519.

23. Чепелева Н.В. Теоретичне обґрунтування моделі особистості практичного психолога / Н.В. Чепелева, Н.І. Пов'якель // Психологія: Збірник наукових праць – Вип. 3. – К.: НПУ ім. Драгоманова, 1998. – С. 35-41.

24. Bosh, G. (2017). Different National Skill Systems. In C. Warhurst, K. Masyhew, D. Finegold, J. Buchanan (Eds.), *The Oxford Handbook of Skills and Training* (pp. 487-510). Oxford: Oxford University Press.

в) додаткова

25. Абульханова К.А. *Время личности и время жизни* / К.А. Абульханова, Т.Н. Березина. – СПб. : Алетейя, 2001. – 304 с.

26. Дубасенюк О.А. *Професійна педагогічна освіта: особистісно орієнтований підхід : монографія* / за ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012 – 436 с. 9. Єльнікова Г.В. *Теоретичні і методичні засади моделювання фахової компетентності керівників закладів освіти: монографія* / Г.В. Єльнікова, О.І. Зайченко і ін.; [за ред. Г.В. Єльнікової]. – Київ-Чернівці: Книги – XXI, 2010. – 460 с.

27. Мельник С. *Як в Україні створити сучасну систему кваліфікацій?* / С. Мельник, С. Панцир. – К.: Європейський інформаційно-дослідницький центр, 2016. – 64 с.

28. Петренко Л.М. *Теорія і методика розвитку інформаційно-аналітичної компетентності керівників професійно-технічних навчальних закладів: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04* / Петренко Лариса Михайлівна; Нац. акад. пед. наук; Ін-т проф.-техн. освіти. – К., 2014. – 409 с.

29. *Філософія науки : Конспект лекцій для аспірантів, пошукачів і магістрів.* / уклад.: В.М. Пронський, С.М. Комунаров. – К. : НТУУ «КПІ», 1997. – 200 с.

30. Чернілевський Д.В. *Педагогіка вищої школи: Підручник* / Д.В. Чернілевський. – Вінниця: Видавництво університету «Україна», 2008. – 408 с.

31. Bagnall, R., Hodge, S. (2017). Using an Epistemological Perspective to Understand Competence-based Vocational and Professional Education. In M. Mulder (Ed.), *Competence-based Vocational and Professional Education. Bridging the Worlds of Work and Education* (pp. 125-144). Bern: Springer International Publishing.

32. Bagnall, R., Hodge, S. (2017). Using an Epistemological Perspective to Understand Competence-based Vocational and Professional Education. In M. Mulder (Ed.), *Competence-based Vocational and Professional Education. Bridging the Worlds of Work and Education* (pp. 125-144). Bern: Springer International Publishing.

33. Hager, P. (2017). The Integrated View on Competence. In M. Mulder (Ed.), *Competence-based Vocational and Professional Education. 122 Bridging the Worlds of Work and Education* (pp. 203-228). Bern: Springer International Publishing.

34. Hager, P. (2017). The Integrated View on Competence. In M. Mulder (Ed.), *Competence-based Vocational and Professional Education. Bridging the Worlds of Work and Education* (pp. 203-228). Bern: Springer International Publishing.

35. Mulder, M. (2017). Competence and the Alignment of Education and Work. In M. Mulder (Ed.), *Competence-based Vocational and Professional*

Education. Bridging the Worlds of Work and Education (pp. 229-251). Bern: Springer International Publishing.

36. Mulder, M. (2017). Competence and the Alignment of Education and Work. In M. Mulder (Ed.), *Competence-based Vocational and Professional Education. Bridging the Worlds of Work and Education* (pp. 229-251). Bern: Springer International Publishing.

37. Tūtlys, V., Kaminskienė, L., & Winterton, J. (2016). Policy borrowing and policy learning in the initial VET reforms of Lithuania after 1990. In S. Bohlinger, T.K. Anh Dang, M. Klatt (Eds.) *Education policy: mapping the landscape and scope* (pp. 376-397). Frankfurt am Main: Peter Lang.

38. Wesselink R., Biemans H., Gulikers, J., Mulder, M. (2017) *Models and Principles for Designing Competence-based Curricula, Teaching, Learning and Assessment*. In M. Mulder (Ed.), *Competence-based Vocational and Professional Education. Bridging the Worlds of Work and Education* (pp. 533-554). Bern: Springer International Publishing.

39. Wesselink R., Biemans H., Gulikers, J., Mulder, M. (2017) *Models and Principles for Designing Competence-based Curricula, Teaching, Learning and Assessment*. In M. Mulder (Ed.), *Competence-based Vocational and Professional Education. Bridging the Worlds of Work and Education* (pp. 533-554). Bern: Springer International Publishing.

40. Winterton, J. (2009). Competence across Europe: highest common factor or lowest common denominator? *Journal of European Industrial Training*, 33 (8/9), 681-700.

г) періодичні видання

41. Курило В.С. Можливості оптимізації науково-дослідної роботи студентів / В.С. Курило, Г.П. Щука // *Освіта та педагогічна наука*. – 2016. – № 1 (164). – С. 5–12.

42. Луговий В.І. Особливості стандартизації професійної невищої і вищої освіти: теоретико-методологічний аспект / В.І. Луговий, Ж.В. Таланова // *Педагогіка і психологія. Вісник НАПН України*, 2017. – № 1 (94). – С. 5-20.

43. Луговий В.І. Це кваліфікаційна конституція нації [Текст] / В.І. Луговий, Б.І. Корольов // *Освіта: Всеукраїнський громадсько-політичний тижневик*. – № 1–2. – січ. 2012. – С. 12–13.

44. Communication from the Commission. EUROPE 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth (3.3.2010/Com (2010) 2020).– Brussels: European Commission – 2010– 37 p. – P. 30.

45. Official Journal of the European Communities. Luxembourg: Publications Office. – 22 April, 2002. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://faolex.fao.org/docs/pdf/eur35101.pdf>. – С. 29.

46. Patrinos A. H. Market forces in Education // *European Journal of Education*. 2000. № 1. vol. 35. P. 68–69.

д) методичне забезпечення

47. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика. Учебное пос. / А.Ф. Бондаренко. – М.: Изд-во Института психотерапии, 2001— 336 с.
48. Булюбаш И. Д. Основы супервизии в гештальт-терапии / И. Д. Булюбаш. – М.: Изд-во Института психотерапии, 2003. – 223 с.
49. Вірна Ж. П. Основи професійної орієнтації : навч. посіб. / Ж. П. Вірна. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2003. – 156 с.
50. Вхідження національної системи вищої освіти в європейський простір вищої освіти та наукового дослідження: моніторинг. дослідж.: аналіт. звіт / Кер. авт. кол. Т. В. Фініков; Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод.Фонд дослідж. освіт. політики». – К.: Таксон, 2012. – 54 с.

е) інформаційні ресурси

51. Верховна Рада України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
52. Міністерство освіти і науки України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.
53. International Standard Classification of Education. ISCED 1997 / UNESCO. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.uis.unesco.org/en/pub/pub. 183
54. The Bologna Process 2020 – The European Higher Education Area in the new decade. Communiqué of the Conference of European Ministers Responsible for Higher Education. Leuven and Louvain-la-Neuve, 28-29 April 2009. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bologna2009benelux.org>.
55. The European Qualifications Framework for Lifelong Learning (EQF). [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture.
56. Професійна педагогіка./ Красильникова Г В. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://lubbook.net/book_303_glava_18_Tema_16.Metodi_kontrol.html
- Професійні стандарти і кваліфікації у країнах з високорозвинутою економікою / Л. П. Пуховська, А. О. Ворначев, С. В. Мельник, Ю. І. Кравець; за наук. ред. Л. П. Пуховської. – К.: «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 176 с.Режим доступу :<http://lib.iitta.gov.ua/7939/>